

ПРОБЛЕМИ ЗМІНИ РОЛІ ВИКЛАДАЧА В ПРОЦЕСІ ОЦІНЮВАННЯ І КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТА

Необхідні зміни в сучасній системі вищої освіти є важливою передумовою входження України в європейський освітній простір, а, отже — рівні можливості для випускників вищих навчальних закладів на європейському ринку праці. При цьому ці зміни повинні мати комплексний характер. Потрібно значно покращити структуру подачі матеріалу лектором; відкоригувати роботу на семінарських заняттях; більше індивідуалізувати студента. На нашу думку це дасть змогу зробити студента повноправним учасником навчального процесу, так би мовити, вселити в студента «енергію навчання».

Одним з головних завдань у цьому комплексі змін має стати «перебудова» ролі викладача в процесі оцінювання і контролю знань студента. В радянський період викладач і студент не були повноправними учасниками навчання, хоч, загалом, радянська освіта вважалася багато в чому кращою в світі. Це пояснюється різними факторами.

По-перше, ВНЗів було менше, а випускників шкіл більше, що збільшувало конкуренцію при вступі.

По-друге, контроль за студентом був значно більшим (як з боку профспілкових, комсомольських органів, так і з боку керівництва самого ВНЗу).

По-третє, влада опосередковано примушувала студентів вчитися, що було запорукою «потрапляння», як мінімум, до середнього класу суспільства.

В таких умовах викладач і студент об'єктивно не могли бути повноправними суб'єктами навчального процесу, тому що студент більше боявся, ніж поважав викладача.

На сьогодні, коли виросла конкуренція між самими ВНЗми абітурієнт став більш вибагливим при виборі місця, де він хоче здобути вищу освіту. Крім цього, абітурієнт хоче не просто отримати якісний диплом, а й хоче якісно і цікаво отримувати знання. Для цього необхідно змінити психологію як викладання, так і викладача. Він повинен змістити акцент з каральної функції оцінювання в мотивувальну. При цьому головним стимулом для студента має стати не стільки оцінка в залікові й скільки ком-

плекс набутих теоретичних знань і практичних навичок. Викладач маю шукати у відповідях студента не помилки (щоб зняти бали), а, навпаки, логіку мислення, здатність до створення власних ідей і висновків.

На жаль, мотивація у студента до виконання завдання виникає тільки в тому випадку, коли відбувається контроль його виконання з об'єктивним його оцінюванням, тому, можливо, доцільно було б на початку освоєння дисципліни запропонувати студентам самостійно обрати (вибрати) об'єкти контролю знань. Це допоможе викладачу зрозуміти, що є більш важливим для студента при оцінюванні, тому студенти можуть обрати досить різні критерії оцінювання: переконливість, практичність, активність, оригінальність, доцільність, ефективність, оперативність й інші, головне, щоб студенти чітко розуміли логіку оцінювання знань викладачем самих себе.

При оцінюванні студента викладач має пам'ятати про те, що він оцінює тільки знання, а не особистість чи індивідуальність студента. Викладач не має знижувати оцінювання внаслідок особистого ставлення студента до нього, навіть якщо воно відверто неприязне або навпаки — підвищувати бали відповідно оцінкам, що виставлені в заліковій книжці студента.

Варто погодитися з думкою Н. Ю. Бутенко, що у навчальній діяльності не маю місця ярликам, твердим оцінкам, але при цьому необхідно змінити авторство оцінки, зробити її взаємооцінкою і самооцінкою.

Гуманізація системи оцінювання і контролю знань студента має стати важливою складовою в процесі переходу освітніх послуг в Україні до міжнародних стандартів.

П. М. Чуб, канд. екон. наук, доц.,
кафедра банківської справи

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Незважаючи на те, що у ринковій економіці якість товару в першу чергу оцінює споживач і він вибирає, коли, що, за якою ціною і в якій кількості купувати, в сфері освіти цей принцип не реалізовано. Для реалізації принципів індивідуалізації та адаптації навчання, що задовольняють потреби студента у ефективному